

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

ΜΙΑ ΤΡΑΓΟΔΙΑ ΣΤΑ ΧΡΥΣΟΡΥΧΕΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΟΡΡΑ

(Ό διάσημος Αμερικανός σκηνοθέτης Τ. Βάν Ντάϋκ αφηγείται, στὸ κατωτέρω ἄρθρο του, μιὰ τραγικὴ περιπέτειά του ἀνάμεσα στοὺς τυχοδιώκτες τῆς Ἀλάσκας).

ΙΑ ἀπὸ τις πιὸ ἀνατυχιαστικὲς περιτέτειες τῆς ζωῆς μου ἦταν ἔκεινη ποὺ μοῦ συνέβη ἐδῶ καὶ δύο χρόνια στὸ Μεγάλο Βορρᾶ, ἔκει κάτω στὸ Γιούκαν, στὴ γώμα τῆς παγωνιᾶς, τοῦ χρουσοῦ καὶ τοῦ θανάτου.

Είχα φύγει από τό Χόλλυγουντ, για νά «γυρίσω» ένα φίλμ από τά λεγόμενα «τροκιμανταιό» σχετικό με τή ζωή την 'Εσκιμώων, τῶν Χριστιανῶν καὶ τῶν κινητῶν γουναρικῶν ἐκεῖ ἐπάνω, μαρουνά από τὴν 'Αλάσκα.

Τις περισσότερες φορές φτιάχναμε έπι τόπου ένα πρόγραμμα σενάριο, για να δύναμουμε πειραστικού ενδιαφέροντος στο φίλμ, τον δρόμον ή επιτυχίαν εξηγήσατο πάπτων την καλή εκλογή ένδος προτοτύπου, ένδος προτοφανών διαδικούμων. «Οσο για τους κομμάτους τους διαλέγουμε πάντας, μεταξύ των θέματων. Τα μαθαίνουμε κι' έργαται σε κομμωδίες, δεν μάς ένδειχνεμένον. Εμείς θέλαμε να παρουσιάσουμε τη ζωή που ανάβασμα μ' όλα τὸν τραγικὸν ορειλιμό της. Μὲν ἄλλα λόγια,

οις μεγάλος, ώστε έφτιαξαμε άμεσως τὸ σανράιο μιᾶς ἐπίτευξεως τυχοδιωκτῶν ενναντίον ἐνός χρυσοφύλακος. Τὴν ἀλλή μηρέω λοιπόν μὲν τῆς αρχαράθετο δυό χρυσοφύλακον καὶ μὲν τῇ βοηθείᾳ καμμία εἰκόσιαμά δέ νέγρουν καὶ διωκτικῶν ποὺ τοὺς μαζέψαμε ἀπὸ τὸ πρώτο μπάρ, ἀρχίσαμε τὸ «γύρισμα».

“Ω, ειλίκρινως, δὲν κράτησε πολύ! Καθένας από αὐτοὺς τοὺς τυχοδιώκτες κατάπλαψε γονήρως τὸ φύλο του. Μπορῶ νὰ πῶ ἀδιστακτε πώς τοὺς έλκαν μέσα στὸ αἷμα τους. Ή υποδείξεις μας τοὺς ήσαν ἀρκετές. Δὲν παρουσιάσθηκε καμιαὶ ἀνάγκη δοκιμῶν.

Κι ἔτοι, ἐνῶ οἱ χρυσοῦργοι δύσκεναν γιὰ νὰ βγάλουν τὸ πολύτιμο μέταλλο ἀπὸ τίς πέτρες καὶ τὸ χῶμα, οἱ κομπάσοι μωροί πέφασαν ἀπὸ τὸ φράγμα τοῦ δύσκειου και μὲ τὸ πιστόλι στὸ χέρι ωμησαν κάτω ἀπὸ τὴν ὑπόστεγα, διοτι οἱ ἔργατες ἐπλιναν τὸ ἀχάριτο χρυσάφι.

«Γύρισα» ευχόλι αυτή την πρώτη σκηνή κι' ήμουν έτοιμος για τόσην πάθησαν τέλος λεπτά από τον «κλάυση» δραματικής συγένειας κάτι τού

«γυναῖκα» της λεηλασίας του «κλαψών» δεν αξέπονα συνέργια κατι που δεν τόλμα προβλέψει. Οι κομπάρσοι μουνούν ήσαν δόπος ακός είπαν την χοδήστες και ἀνεργοί, ξεγνύθηκαν ἔξαλλοι κι' ἀρχίσαν τις πιστολές. Μέτα τη μάτια τότε γουφωλόμενα ἀπό τη φωνή, είδε ἐναν χωνοσφύρο νόνηαν παραπόνωντας και αιμόργυρος δόπι μά παράγα. Ο δύναστας απόδειχε μεγαλύτερη βίημα κι' ἐπειτα σωματικής ἀνάισθητος πάνω στο χιόνι, ἐνώ γύρω του τὰ σκιώνια οφθιλμαζαν πένθιμα, μιρροστά σαύν τὸ τραγικό θέαμα.

Οι τυχοδιώκτες μου είχαν πάρει τό όγλο τους στέσσομα, δηλα
δή ήθελαν να ληπτήσουν στ' αλήθεια το χυσωφεύτε. Μάλιστα σύν-
τροφοι διύλιψαν του σωτηριακού ώριμων απ' όλες τις μεριές και τότε άγριοι
μιά αληθινή μάχη με πολλούς τραματίστες. Τέλος, οι τυχοδιώκτες κατά-
λιψαν που είχαν ζάχει τό πανηγύρι και υποχωρώντας σιγό-σιγά ξάθη-
καν μέσα στο πανηγύρι και γιονιστώντας δάσος.

Οι ασκοί που με τόπονο μέταπλο ήσαν τώρα συγχρημένοι έδω κι εξεργάζονται σε πολλά άλλα όχημα σκούπων που είδε εξεργάθη από αυτούς τους καπατωματινέμενους. Στην άρχη πιστεύω διτί ν' αργακά αυτήν περιπτώσεια είχε τελειώσει. Μά δεν ήξερα καλά τους παραδέσους κι' αλλογάρως νόμους των ανθρώπων που ζύνειν στο Μεγάλο Βορρά. Σε ίδια νά μέ πειραιώνονταν ένα σωρό άγνεις μοφές μιαδύνων. Οι έργατες αυτού μηδαμόντες εξέφραστες ζευγοντών προσθαυθόσαν να μοι δάσουν να τα πατάριψαν οι μέ θεωρούσαν ιπένθυμον τού τού πόνου τουν συνεργάτες τους.

— Διακούσαν!... Διακούσαν!... Φώναζαν μερικοί από αυτούς σφύγοντας τις νοσθιές τους.

Οφιγγονας της γραυεις τους.
"Ενας μαλιστα γιγαντοσωπος Ινδός μ' ἄρπαξε ἀπὸ τοὺς ὕμους, μά-
τραντοσεῖ δυό τρεις φορὲς κι' ἔπειτα οὐριασε μὲ μιὰ βραχνὴ και ἀ-
νοια πονηρή :

— «Η ζωή πληρώνεται με ζωή!...
Κι εξίγαλε τὸ μαχαῖρον του γιαν νὰ μὲ καρφόσῃ. Μὰ οἱ σύντροφοι τουν τὸν κράτησαν, γιατὶ μὲ ἀπέγωσμένα νοήματα τους ἔλεγε πώς θῆτελα νὰ τοὺς αιλάνθης.

Κι' ἀλήθευσα, ὅσο μποροῦσα πιὸ καθαρά, τοὺς ἐξῆγησα πῶς ἔμελε ἡμαστε ἄδωνι καὶ διὰ οἱ κουμπάροις μᾶς εἰλανείται. Εἶχαμε στηριχῆται στὴν καλὴ πίστι τους. Δὲν φανταζόμαστε ποτὲ πῶς θὰ σκότωναν

ένα χοιροφόροχό.
Οι δικαστάι μας, για
μά στηγμή, πειάζητε
καν. Μά, όπως κι' από

Tύποι ἀγδρῶν καὶ γυναικῶν Ἐακινότων

Θὰ ἔπειτε βέβαια ν' ἀ-
ποφύγουμε αὐτές τις ἐπι-
κίνδυνες σκηνές, μὰ δὲ ἐν-

(*H συνέχεια εἰς τὴν
σελίδα 1923*)

Η ΜΙΚΡΟΥΛΑ ΡΟΖΕΤΤΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 1901)

ώραιο, δταν βγαίνει κανεὶς στη σκηνή, νὰ βλέπῃ δὲ τὰ λορινὸν καρφωμένα ἀπάνω του καὶ τοὺς συναδέλφους του νὰ σκάζουν ἀπὸ τὴ λόστρον τους. Τὰ συποὺ δὲν εἶνε πάντα πληκτικά... 'Η σαμπάνια γεμίζει ἀπὸ ἀνάλαφρο χρωστάφι τὰ ποτήρια... 'Επειτα, σπρώχουν τὸ τραπέζι σὲ μιὰ γωνιά καὶ χρεόουν ὑπὸ τοὺς ἥχους τοῦ πιάνου. 'Οστε ἡ Ροζέττα δὲν μὲν σουπάρη, δὲν ὅμα χρεψή φειά... 'Ανασκόπωντας τὸ βελάνι της, κυττάρει τὸ μικρὸν ψεβλόβερο, ποὺ λάμπει στὰ χέρια της. Είνε πολὺ χλωμῆς... Φοβάται. Αὐτὸ ποὺ πρόκειται νὰ κάνῃ, τὴν τρομάζει. Ή τι φέγγινη ποὺ πόνο σύντη γίνεται τὸ πρωτεῖο τῆ σάρκα... Τρέμει, θέλει νὰ παρατησῇ τὸ δόπλο της. Μᾶ δηὖ, καρφικά τὸ σφρίγινον δυνατά στὰ χέρια της! Δὲν μπορεῖ πειδὲ νὰ ζήσηση, ἀφοῦ δὲ ἀγαπημένος της τὴν ἀπάτησης καὶ τὴν παράτησης. Μήπως ἔχει αὐτὴ λιγάτερο ύδρος ἀπὸ τόσες καὶ τόσες γυναικίες ποὺ αντοκούντο; Θὰ δείξῃ σὲ μίγο πώς είναι δυνατή... Τὸ ἀπόφαστε, θὰ πεδίνῃ...

Ἐνος μόνο πρόγμα τὴν ημησυχεῖ. Δὲν ξέρει χρησιμοποιούσαν ποτὲ τῆς φεββρίου. 'Αν τραβήσει δάσκαλα καὶ πληγωθεῖ μόνο; Σκέπτεται λοιπὸν διὰ μπορεῖ νὰ κάνῃ μιὰ δοκιμὴ γιὰ νὰ μάθῃ. Καὶ σκοπεύει δος μπορεῖ πιὸ καλά, τὸν κορδού μιάς βαλανίδας, λίγη μακριά. ἀνάμεσα στὸν φηλόδονο δύναμον, πιεῖται τὴ σκανδάλη, ποὺ λύγα, καὶ πυροβολεῖ!

Μιὰ κραυγὴ! Μιὰ τρομερὴ κραυγὴ ἀκούνεται!

'Η Ροζέττα πλήγωσε ἡ σκότωσης κάποιον ἑκεὶ, πίσω ἀπὸ τοὺς δύναμον.

Ορμάει ἀμέσως, ψάχνει καὶ στέκεται, κατάπληκτη ἀπὸ φρίκη. 'Ένας ποὺ δύναται τὸν τόνον τοῦ έργου — πολὺ λίγη γιὰ νὰ μάθῃ. Καὶ σκοπεύει δος μπορεῖ πιὸ καλά, τὸν κορδού μιάς βαλανίδας, λίγη μακριά. ἀνάμεσα στὸν φηλόδονο δύναμον, πιεῖται τὴ σκανδάλη, ποὺ λύγα, καὶ πυροβολεῖ!

— Βοήθεια! Βοήθεια! φωνάζει ἡ Ροζέττα.

Καὶ συγχρόνως πάει, ἔρχεται, δὲν ξέρει τι νὰ κάνῃ, γυρίζει σὰν τρελλή, ξεσπάει σὲ λυγαριά, θέλει νὰ συγκρατηθῇ, ἐπάνω στὸν πεντέτηρα καὶ πέφτει, λιπόθυμη ἀπάνω στὸ νέον ποὺ σκότωσε, νομίζοντας πῶς θὰ πεδίνῃ κι' αὐτή... Μᾶ στήνη λιποθυμία της, ποὺ σ' ἔναν υπνο γέματο νόνευσα, τῆς φανείται πῶς νοιώθει νὰ κυπαρά ή καρδιά τοῦ δύναμος της δυνατᾶ, διὰ τὰ μπράτσα του τὴν σφίγγον ύπωτικά καὶ διὰ δυὸν χείλη, καθώς τὰ φιλάνε τρυφερά, τῆς ψυθισμού:

— 'Η σφαίρα έσπασε τὰ καλδί πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι μου! Τρόμασα, μισολιποθύμησα... Μᾶ δὲν πέθανα καθόλου καὶ... είσαι ποὺ λύγα!

IV

Μιὰ ώρα κατόπιν, οἱ δύο νέοι ἔβγαιναν ἀπὸ τὸ σύδεντρο γιὰ νὰ πάνε νὰ γεμιάσουν μαζὶ σ' ἓνα ἔξοχο φετωτό. 'Η Ροζέττα οὔτε συλλογίζοταν τώρα νὸ φάγη νὰ βρῇ τὸ ψεβλόβερ της. Είχε πέσει ἀνάμεσα στὰ χόρτα, γεμάτο μὲ πέντε σφρίγες... Κάποιος θὰ τὸ βρῇ χωρὶς ἄλλο, κάποιος μέρα. 'Ένας διαβίτης ποὺ δὲν θὰ συλλογίζεται νὰ πεδίνῃ, γεμάτος ἀπλίδες, χαρούμενος. Ποιδὲς ἔχει διώκοισται τὴν ματαίότητα τῆς δύνατος καὶ τοῦ ἔρωτος. Καὶ τὸ φυτεύη καρματὰ σφαίρα στὸ μυαλό του... 'Α, δοξ., δοξ., ή Ροζέττα θὰ πάη μιὰ ἀπὸ αὐτὲς τὶς ήμέρες νὰ πάρῃ τὸ περίστερο καὶ νὰ τὸ πετάξῃ στὸ Σηκουάνα...

ΜΙΑ ΤΡΑΓΟΔΙΑ ΣΤΑ ΧΡΥΣΟΥΡΧΕΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΟΡΡΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 1898)

είχαν αὐτὲς ἡ δύο κατηγορίες καὶ πειά ήταν ἡ διαφορά τους ἀπάντησα σὰν αὐτόματο, γιατὶ ἔχει διὰ τόσο ἔνω δοῦ κι' δὲ βοηθός μου παῖζαμε τὸ κεφάλι μας. 'Απάντησα λοιπὸν σταθερά, κυττάζοντας στὰ μάτια τοὺς δικαστάς μας:

— Φόνος ἐξ δημειειάς!

— Ποὺ λύγα! 'Έκανε δὲ ἀρχηγὸς τῶν χρυσοφίγων. Παιάζετε τὴν τύχη σας...

Κι' ἔχουσα στὴ ζώνη του τὸ περίστερο του.

— 'Απόψε, μᾶς είπε κατόπιν, θὰ σᾶς βάλουμε σὲ μιὰ πιογόγα, μαζὶ μὲ τὰ μηχανήματά σας, τὰ δύτια σας καὶ μὲ τρόφιμα γιὰ δύο ήμέρες καὶ θὰ σᾶς ἀφήσουμε νὰ σᾶς παρασύνῃ τὸ ρεῦμα. 'Ο Θεός κατόπιν δὲς κάνει κατὰ τὸ θέλημά του. Αὐτά είπε ἡ δικαιοσύνη τοῦ Μεγάλου Βορρᾶ...

'Υστερ' ἀπὸ πέντε ήμέρες, μιὰ φυλή 'Εσκιμώων μᾶς περισυνέλεξε, μισοφερμένους ἀπὸ τὴν πείνη καὶ μᾶς φιλοξένησε σὲ καταπλήσιο της. 'Έκει πέρα τῆς, υπέρ' ἀπὸ λίγο καιρὸ φυλήσαμε τὸ 'Καγιάκ', ἵνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἀπίτυχημένα φίλμ τῆς τελευταίας πενταετίας, ἀραιό βέβαια κάλεσσα πρότι τὸ Χόλλιγουντ τοὺς ἀπαράίτητους συνεργάτες του.

T. BAN NTA-YK

Ο ΔΙΑΒΟΛΟΣΓΙΑΤΡΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 1910)

δόλοκληροτὸ ποσὸν τοῦ τρομεροῦ δηλητηρίου!... Τὴν ἐπομένη τὸ πρωΐ, ἡ κυρία Πέλη βρίσκεται νεκρή, στὸ κρεββάτι της. Τὰ ἀνοιχτὰ παράθυρα ἔχουν σκορπίσει ἐντελῶς τὴν ὑπόπτη μυρωδιά τοῦ αἰθέρος... Κι' δὲ σπρέσαντος δόκτωρ Οὐλλίασμ Πόρτρο, ἀστυνάγτρος, πιστοποιεῖ:

— Ότι ὁ θάνατος τῆς κυρίας Πέλη ὀφείλεται σὲ... συγκοπὴ τῆς καρδιᾶς!...

Τρεῖς μήνες ἀργότερα. Στὴ Νέα Υόρκη πειά...

Μεράνχικα περιέρενα. 'Η ίδια οκά μὲ τὸ παιγνώ, γλυστράει ἔξω τὸν τοιτόνα τοῦ ζεύγους Ούαιτ καὶ τρυπώνει ἀθόρυβα στὸν κοιτῶνα τοῦ κυρίου Πέρσον Πέλη. 'Ο καικούρος γαμπρὸς ἔτοιμα μέσται γιὰ στέλνη καὶ τὸν πεδερό τον ἐ κινεῖ ποὺ δεσπότης τρέις μῆνες πρὶν — καὶ τὴν ἀπογή πεδερά!... 'Ισχυρῆς ιδιοσυγκρασίας δύως διεπερός, δὲν ναρκώνεται τελείως ἀπὸ τὸν αἰθέρα... 'Ετοι δι τοιμῆς τῆς βελόνας, τὸν τινάξει δρόψι... 'Αγριό πάλη ἐπακούει, μεταξὺ θύματος καὶ δολοφόνου... 'Αναστατώνεται τὸ στίπι... Τρέζουν οἱ πηγαρέτες... Συλλαμβάνεται ὁ σατανικὸς δόκτωρ, ἐνώ ἡ δυστυχημένη γυναίκα του — εξεγέρεται ἡ φριγή ἀποκάλυψι — λιποθυμεῖ!

Αλλά, τὸ δηλητήριο εἰχε προλέπει νὰ χυθῇ στὸ στομά του κυρίου Πέλη... Η πάλη ἐπιτάχυνε τὴν ἐνέργεια του... Κι' οἱ πάντα επιχειρούνται,

— Τριακόσιοις κακούνγυροι ἔχουν δένει δικτύων της Ούαιτ δὲν τὴν παραπήδηση σὲ τὸν κυνικὸν τοῦ κυνικὸν καὶ τὴν ψυχικὴν ἀνάπτυξην της Ούαιτ δὲν τὴν παραπήδηση σὲ κανέναν ἄλλον!... 'Αστειεύονταν διαρκῶς μὲ τὸν ἄρρεν, ἐπινέμειον, καὶ τὴν ψυχικὴν ἀνάπτυξην της Ούαιτ δὲν τὴν παραπήδηση σὲ κανέναν ἄλλον... 'Αστειεύονταν διαρκῶς μὲ τὸν ἄρρεν, ἐπινέμειον, καὶ τὴν ψυχικὴν ἀνάπτυξην της Ούαιτ δὲν τὴν παραπήδηση σὲ κανέναν ἄλλον... 'Οντας φόβος μούδισις τῆς τρεμοτήτως, οὔτε στενοχωρία... 'Ασφαλώς μὲ πιὸ ανεστητικό καὶ μὲ περιοστέρων κεφάλης στὴν 'μούσια καρέπειαν' διανάτου, παρὰ μὲ δύο καθόταν σὲ μιὰ πολυκύπριο κουκούκιον σαλονιού!... 'Α, γι' ο ω πο ζ, λοιπόν, ήταν αὐτός, δὲν τὸν διακεριμένος επιστήμων καὶ νεαρός σοφούς, ή Σατανας με τὰ δύλα του...;

ΕΚΕΙΝΟΣ ΠΟΥ ΑΓΑΠΗΣΑ...

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 1907)

— Τὶ συνέβαινε λοιπὸν:

— Μὲ λαχανισμένη φωνή μᾶς ἀνήγγειλε διὰ μερικοὶ χωροφάλακες ήσαν κάτω, ἀναζητῶντας ἔνα δραπέτη τοῦ φρενοκούμιου ποὺ είχε καταφύγει στὴ βίλλα μου...

— Κι' δὲ δραπέτης αὐτὸς ήταν δὲ πολυαγαπημένος μου.

— Ναι, αὐτὸς ποὺ μὲ έκανε νὰ γνωρίσω τὸν διλιθινό, τὸν τέλειο, τὸν ἀπόλυτο ἔρωτα, δὲ τρυφερός καὶ βίαιος, ἔραστης, δὲ πλοιούδος καὶ μεγαλοπετρής, δὲ ἔραστης, δὲ γενναῖος, δὲ τέλειος ἔραστης — δὲ μόνος ἔραστης, δὲ σέισιος αὐτοῦ τοῦ δύναμοτος, καὶ δὲ μόνος, δὲλλοίμωνο! — ήταν ἔνας τρελλός, δραπέτης τοῦ φρενοκομείου!

Ο δυστυχισμένος είχε τρελλαθῆ γιατὶ είχε δῆ τὴ μητέρα του καὶ τὸν πατέρα του νὰ καρατομοῦνται, ἐπειδὴ ήσαν αὐδί καὶ στάθηκαν δροσιωμένοι, ώς τὸ τέλος, ὅτι βασιλέατα

CATULLE MENDES

ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟ ΤΗΣ ΑΜΦΙΒΟΛΙΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 1919)

ὅλοεν καὶ πιὸ αφρωδιμένος. 'Ολόκληρο αὐτὸ τὸ χρόνο ποὺ νοιώθη τὴν σπάνια αὐθεντικής εἰσιγή νάχων κοντά μονι μιστή καὶ κρύψιμη φίλη κι' ἔναν αφρωδιμόνιο φίλο, ὃλον αὐτὸ τὸ χρόνο, πειθώνα ώστοσο σὲ κάθε στηγμή, ἀπὸ ζήλεια καὶ λόσσο! Γιατὶ ἡ τρομερή σηρήνη, στὴν δοτία δὲν πιστεύον, στὴν δοτία δὲν θέλω νὰ πιστεύω, βρίσκεται διάδικτος προστάτη στὰ μάτια μου. Κάθε φίλημα τῆς Μισελίνας ποὺ θυμίζει τὸ δικά τους φίλημα στὸν πολυθόρων. Καὶ κάθε φίλημα ποὺ δίνει τὸ χέρι του, θύμημα μὲ αὐτὸ τὸ χέρι φυγάλιαζε τὴ Μισελίνα. Δὲν εἰν' ἀλλήθευ! Δὲν εἰν' ἀλλήθευ! Μούσχεται νὰ πεσω στὰ δύνατα τους, νὰ τούς τὸ πό δλα καὶ νὰ τοὺς ζητήσω συγνώμην. Μὲ ἀλλὲς ἀλλήθεια:

— Ω! τὶ φριγή ποὺ είνε δέσιο μισηό! Νὰ μὴ μπορῶ οὔτε νὰ δυνατῶσθω, οὔτε νὰ τούς μισηό.

— Καταλαβαίνεις τώρα διὰ μία τὰ μαρτύριμα τῆς καλάσσεως είνε καύδια μπρὸς στὸ δικά μου;

M. NTEKOMPRA